

Avarar una nau

(ALDC, VIII, 1711. *Avarar una nau*)

Avarar, “tirar, posar, en mar (una nau)” (DIEC), doc. des d’O. Pou (1575) (var. *varar*), és un mot d’origen incert, probablement del llat. tardà VARARE, que de ‘amidar terrenys, passant a través d’un riu o un altre obstacle’, a través de ‘travessar una línia o un obstacle’, hauria desembocat a ‘travessar el límit entre terra i mar’ (DECat); aquest significat equival al cast. *botar* que, de ‘llançar’, es va especialitzar en ‘engegar en mar una embarcació’, que procedeix del fr. ant. *boter* ‘colpejar; empènyer; posar’ (< fràncic *BOTAN, cf. angl. *beat*) i que s’ha introduït ocasionalment en cat., sovint com a sinònim de *avarar* (52, 56, 73, 188), mot poc usat a favor de *varar* (147) o simplement aplicat a vaixells (190; amb el der. també interferit *botadura* 17); a notar la var. *debotar* 69, d’origen fonosintàctic. També s’ha recollit *traure* 155, forma ant. i dial. de *treure* 56 (< TRAHĒRE ‘arrossegar, estirar’).

A notar *amorrar* 70, probablement quan es treu la barca a la platja.

Es coneixen alguns casos d’ús especialitzat de *tirar*, d’origen incert, potser del llat. vg. *TĪRARE, de l’argot militar (DECat), usat en la perífrasi *tirar a la mar* 70, 72, 82, o simplement *tirar*, mot que ja apareix en la definició de *avarar* (“*Tirar*, posar, en mar”) i que es desprèn del significat genèric de ‘deixar anar amb un cert impuls’.

Són mots en relació *batiar* 70; *anar escorat* ‘anar de costat’ 79.

Des d’un punt de vista geolingüístic, *avarar* i *varar* alternen per les costes del domini, amb predomini de *varar* en val. (en alg. pot haver estat afavorit per l’it. *varare*); el manlleu *botar* guaita aquí i allà però sovint amb caràcter secundari.

Els mots normatius són *varar* i *avarar*, des del DGJ, 1932.

